

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2465
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglašaj po ceniku / Oglašje
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Tragedija bolgarske usode

OZADJE POSTOPANJA Z ZEMLJEDELSKIMI EMIGRANTI.

Ko je od revolucionarjev reakcionar-nega Demokratičskega zgovora pod vodstvom prof. Cankovega padel veliki jugoslovansko orientirani bolgarski zemljedeljski voditelj in ministrski predsednik Aleksander Stambolijski, je umrlo za njegovo idejo preko 25, skoraj 30 tisoč najboljših, najidealnejših in najpoštenejših Bolgarov. Ves pokret Stambolijskega je bil s silo strašnega terorja zatrt do temeljev. Le majhno je bilo število onih srečnikov, ki so pobegnili iz svoje domovine in našli zatočišča v Jugoslaviji, na Češkoslovaškem, v Franciji in drugod. Največ se jih je seveda nastanilo v naši državi, kjer so se še bolj prepričali, da je bila pravilna njihova politična teza in Bolgarija ne bo nikoli mirna in srečna, dokler se ne odstranijo stara nasprotstva med Sofijo in Beogradom. Ko pa so pri zadnjih volitvah v sobranje bili tako nepričakovano poraženi krvniki Cankovega in je namesto Demokratičskega zgovora sestavil vlado Narodni blok, v katerem imajo zemljelci zopet večino, je ves svet pričakoval, da bo napočila v Bolgariji nova era in se bodo tudi emigranti lahko nemoteno vrnili domov.

Tako so mislili tudi emigranti sami. Započeli so preko svojih tovarišev, sedanjih zemljedeljskih poslancev akcijo za pomilostitev, ki jim je bila čisto tudi obljubljena, nikoli pa ne izdana. Vdano in potrpežljivo so nekdanji poslanci in ministri Atanasov, Stojanov, Todorov, Obov in njihovi tovariši čakali, kdaj jim bodo njihovi aktivni poslanci in ministri izposlovali varno vrnitev v domovino, ko pa jim je še vse doslej niso, so se odločili za drzen korak: sklenili so vrniti se v vsakem primeru, vrniti se tudi brez amnestije, pa naj se potem zgodi z njimi karkoli. Ta svoj záres junaški sklep so v nedeljo tudi izvršili. Odpeljali so se iz Beograda na Bolgarsko skupaj s svojimi ženami in otroci. Na bolgarski strani meje jih je pričakovalo več tisoč njihovih nekdanjih političnih prijateljev s številnimi poslanci na čelu, a pričakovali so jih tudi — policaji. Dočim so oblasti ženam in otrokom mirno dovolile odpotovanje v Sofijo, so moze aretirale in odvedle v zapore, kjer naj „čakajo na amnestijo“, Atanasovega, Stojanovega, Todorovega, Obovega in še dva druga pa so odpeljale nazaj na jugoslovansko mejo in jih same, prisilno poslale zopet v emigracijo!

Ta akt bolgarske vlade je gotovo edinstven v vsej politični zgodovini. Vlada, v kateri sede člani zemljedeljske stranke, je vtaknila v zapor vračajoče se emi-

grante iste stranke, nekatere pa je sama poslala v nadaljnjo emigracijo! Vse to bi bilo popolnoma nerazumljivo, če ne bi poznali pravega ozadja, ki je zelo preprosto, a za Bolgare skrajno žalostno in sramotno. Odredbe, ki so bile v nedeljo izvršene na meji — so izdali makedonstvujoči, isti makedonstvujoči, ki so v bistvu izvedli tudi reakcionistično revolucijo in ubili Aleksandra Stambolijskega. Prav zadnja razkritja so namreč pokazala, da se je tudi sedanja vlada Narodnega bloka vdala zločinski VMRO, še več, da so se ji vdali celo tudi ministri zemljedeljske stranke, ki so šele z njenim dovoljenjem smeli prevzeti svoje portfelje. Tako se je moral sedanji poljedelski minister, zemljedelec Gičev sestati prej z Vančem Mihajlovim, preden je prisegel! Gičev in minister Muravijev sta se sestala z voditeljem makedonstvujočih še pred sestavo vlade Musanovega v hiši Grigorija Vasiljevega, pozneje pa še večkrat v Rilem samostanu.

Tak sestanek sta imela Gičev in Muravijev tudi te dni, ko je šlo za ureditev vprašanja vrnitve emigrantov. Sestanek je trajal baje tri ure in na njem sta zemljedeljska ministra obljubila razbojniku Mihajlovemu, da bosta vodila protijugoslovansko politiko in da bosta povsod in vedno ščitila makedonstvujoče ter jim celo pomagala pri terorističnih akcijah v mejah in izven mej Bolgarije. Nasprotno pa je Vanče Mihajlov obljubil Gičevemu in Muravijevemu, da bodo makedonstvujoči storili vse, da se emigranti ne amnestirajo, brezpogojno pa ne voditelj Atanasov, Obov, Stojanov in Todorov. Če se pa to ne bi posrečilo, in bi se omenjeni voditelji vseeno vrnili, jih bodo makedonstvujoči pobili. Tako nam sedaj postane vse razumljivo. Amnestija še ni bila izdana, ker se ji protivijo makedonstvujoči, glavni voditelji so pa bili odpisani nazaj v Jugoslavijo zato, ker jih je Mihajlov obsodil na smrt in solijska vlada zaradi Evrope noče, da bi bila ta smrtna obsodba izvršena v Bolgariji!

Tako so zemljedeljski ministri sami izdali svoje najboljše tovariše samo zato, da bi po milosti Vanče Mihajlovega mogli ostati v vladi in da bi se rešili konkurence emigrantov. Kolikor smo pa poučeni, se bolgarsko kmečko ljudstvo ne strinja s to kravjo kupčijo, za katero se skriva tista velesila, katere slepo orodje so makedonstvujoči. Bolgarija se bliža težkim časom in morda bo potrebna nova kri, da bo konec vlade peščice zločincev z Rile planine.

Konec zasedanja društva narodov

ZENEVA, 18. oktobra. S sprejemom proračuna Društva narodov, ki znaša 33 milijonov zlatih frankov in z izglasovanjem novega statuta glavnega tajništva je bilo končano tekoče zasedanje Društva narodov. Zaključni govor je imel predsednik Politis, ki je naglasil, da je bilo XIII. zasedanje Društva narodov med vsemi dosedanjimi najbolj zanimivo. Nato je kratko omenil, kaj vse je bilo na zasedanju sklenjeno in je poudaril principe reorganizacije tajništva ter naglasil važnost potrebe, da se vzgoji javno mnenje v duhu Društva narodov. Ob koncu je podčrtal smernice v okviru Društva narodov, po katerih se morejo rešiti veliki mednarodni problemi sedanjosti.

Zveza Španije s Francijo

HERRIOT BO SKLENIL V MADRIDU ZVEZO MED ŠPANIJO IN FRANCIJO ZA SKUPNO NASTOPANJE V SREDOZEMSKEM MORJU.

LONDON, 18. oktobra. Potovanje francoskega ministrskega predsednika Herriota v Madrid vzbuja v londonskih političnih krogih veliko zanimanja. Dasi se v Parizu uradno zatrjuje, da bo to potovanje le zasebnega značaja, naglašajo dobro poučeni politiki, da gre v resnici za sklenitev v dalekosežne prijateljske pogodbe med Francijo in Španijo. »Daily Telegraph« poroča, da se bo v Madridu podpisala pogodba, po kateri sklepata obe državi prijateljsko zvezo za skupno nastopanje pri reševanju vseh vprašanj tičočih se Maroka, Društva narodov in Sredozemskega morja. Z druge strani se pa zatrjuje, da bo pogodba tudi vojaškega značaja. Francija

in Španija se bosta o pogodbi obvezali nastopati skupno proti vsakomur, ki bi hotel spreminjati sedanje sredozemsko ravnotežje. Kolikor je znano, se Anglija ne protivi taki zvezi, veliko vznemirjenje pa povzroča v Italiji, kjer so vse doslej računali, da se jim bo posrečilo pridobiti Španijo za italijansko sredozemsko politiko.

PARIZ, 18. oktobra. Herriot bo odpotoval v Madrid 31. t. m. Prvega novembra bo opoldne banket španske vlade njemu na čast, zvečer pa bo banket na francoskem poslaništvu, na katerega bodo povabljeni vsi španski ministri. Dne 2. novembra bo pa Herriot posečil Toledo.

Delo narodne skupščine

ZAKON O ZAŠČITI KMETOV. — MED NARODNE KONVENCIJE. — SEJA FINANČNEGA ODBORA. — SEJA POSLANSKEGA KLUBA.

BEOGRAD, 18. oktobra. Narodna skupščina je na svoji večerajšnji seji s 188 glasovi proti 2 sprejela načrt o podaljšanju zakona o zaščiti kmeta do 20. decembra letos. Minister Demetrović je izjavil, da je namen podaljšanja zakona za dva meseca omogočiti vladi in narodnemu predstavništvu, da dobro proučita vse vprašanje ter najdeta rešitev, ki bo ustrezala gospodarskemu in finančnemu položaju in prinesla kmečkemu ljudstvu koristi, ne da bi škodovala ostalim panogam gospodarstva. Vlada bo v določenem času predložila dokončni zakon.

BEOGRAD, 18. oktobra. Na današnji seji, ki se je pričela ob 10.30, je bilo vloženih več interpelacij in pritožb, na katere bodo o priliki odgovarjali pristojni ministri. Najprej je skupščina razpravljala in sprejela zakonski predlog o sklenitvi konvencije z Avstrijo glede socialnega zavarovanja. Poročevalec posvetovalnega odbora je bil poslanec Markić, obširno je pa zagovarjal predlog tudi mi-

nister za socialno politiko in narodno zdravje Pucelj, ki je naglasil važnost sklenitve take konvencije, ki bi uredila tudi vsa pereča vprašanja med obema državama glede zavarovanja delavcev, preskrbe v bolnišnicah v primerih bolezni in nesreč ter ureditve razmer pri bratovskih skladnicah in pokojninskem zavodu. Nato se je skupščina bavila s predlogom zakona o konvenciji glede prisilnega dela, ki pa se nanaša v glavnem na borbo proti suženjstvu, ki za Jugoslavijo ne prihaja v poštev.

BEOGRAD, 18. oktobra. Finančni odbor se je večeraj popoldne in danes popoldne na svojih sejah bavil s mnogostevilnimi pritožbami in pritožbami finančnega značaja. Jutri popoldne se bo sestal poslanski klub JRKD in bo razpravljal o kandidaturah glede predsedstva v skupščini in klubu. Ker se bo redno je-sensko zasedanje skupščine pričelo že 20. t. m., morata izvoliti tako zbornica kakor tudi klub nova predsednika.

Priprave za balkansko konferenco

BEOGRAD, 18. oktobra. V četrtek odpotuje v Bukarešto jugoslovanska delegacija, da se posvetuje o pripravah za balkansko konferenco. Član delegacije je tudi poslanec dr. Vošnjak. Tokratnemu zasedanju balkanske konference pripisujejo posebno važnost, ker gre za razna važna vprašanja. Pred vsem bo na dnevnem redu vprašanje pakta o nenapadanju med balkanskimi državami, potem o intelektualnem sodelovanju med posrednimi državami, o ustanovitvi medbalkanske parlamentarne unije ter o medbalkanski trgovinski zbornici. Važna bodo tudi posvetovanja o raznih socialno-političnih ukrepih, ki jih bo treba rešiti in ki se v glavnem nanašajo na balkanske države.

Desetletnica fašizma

RIM, 18. oktobra. Proslava desetletnice fašističnega režima se je predvečerajšnjim spremenila v veliko manifestacijo fašističnih funkcionarjev iz vse države. Na trgu Piazza Venezia je bil Mussolini obkrožen od treh kvadrumvirov Balba, Devorija in Debona (četrti kvadrumvir Bianchi je kakor znano, umrl pred 2 letoma) in je imel velik govor, v katerem se je spominjal 28. oktobra 1922. leta in revolucije, ki je nastala pred tem. Mus-

solini je govoril dalje o mrtvih, ki so položili svoje življenje za to stvar in o zmagi, ki je prinesla zgodovinsko edinstvo naroda in z njim tudi edinstvo Rima in vse Italije. Nato je Mussolini obnavljal spomine iz zgodovine in omenil Napoleona, o katerem je trdil, da ni mogel nikakor zatajiti svojega italijanskega porekla že zato, ker je govoril francoski jezik skrajno pomanjkljivo in ker je Italiji vrnil svobodo. Na Piazza Venezia je rekel Mussolini, stoji spomenik neznanega junaka iz svetovne vojne in častni spomin na fašiste, ki so padli za revolucijo.

VERSKI BOJI V MEHIKI

MEXICO, 18. oktobra. Policija poroča, da je zadušila jedro verske revolucije. V Guadelajari je namreč odkrila hišo, v kateri je našla ogromno množino orožja in streljiva ter vstaških brošur. Prebivalci hiše so pobegnili. Med begom je policija dva vstaša ustrelila.

SVETOVNA GOSPODARSKA KONFERENCA.

WASHINGTON, 18. oktobra. Po vesteh iz Zeneve nameravajo sklicati svetovno gospodarsko konferenco za drugo polovico januarja. Takoj po zaključku te naj bi se sestala razorožitvena konferenca.

Izid volitev v francoski senat

PARIZ, 18. oktobra. Notranje ministrstvo je večeraj objavilo končne rezultate nedeljskih volitev, pri katerih se je volila tretjina senatorjev. Izvoljenih je bilo 111 novih senatorjev od 314, ki jih ima francoski senat. Radikalni socialisti, ki so bili doslej najmočnejša stranka v senatu, so tudi to pot zabeležili nov uspeh. Izvoljenih je bilo 6 konzervativcev (prej 7), 11 republikancev (prej 10), 26 levih republikancev (prej 30), 18 radikalov (prej 12), 43 radikalnih socialistov (prej 39), 6 socialističnih republikancev in 1 socialist. Desničarski centrum je izgubil 10 odstotkov. Med izvoljenimi sta tudi veleindustrijec De Vendel in bivši poslanik v Rimu Rene Besnard. Propadel je pri volitvah bivši minister Marraud.

Dnevne vesti

Maščevanje zapostavljenega sina

KRVAVA VAŠKA TRAGEDIJA PRED MALIM KAZENSKIM SENATOM
OKROŽNEGA SODIŠČA.

Dolga leta sta Ješovnik in njegova več let mlajša žena skrbno gospodarila na manjšem posestvu v Zenjaku. Ker se je njun domači sin Janez že pred trinajstimi leti hudo ponesrečil na lovu in je postal nesposoben za vsako težje delo, je Ješovnik vzel hlapca Jožeta Velca, ki je pridno pomagal pri gospodarstvu. Bil je Jože postaven fant in je šest let služil svojega gospodarja. Ko je pa pred štirimi leti pobrala smrt gospodarja Ješovnika, je vdova prodala posestvo v Zenjaku in kupila drugo v Drvnji. Na novo domačijo se je preselil tudi hlapec Jože ter pričel zalezovati svojo gospodinjico, ki je bila za svoja leta še dokaj postavna ženska. Ker pa Ješovnica ni več mislila na ponovno moštvo, čeprav so se jeli po moževi smrti oglašati na njenem domu razni snubci, je postajal hlapec Jože vedno bolj predrzen in vsiljiv. Napel je vse strune, da bi si pridobil Ješovnico, in ker je znal spregovoriti tudi pravo besedo, se je gospodinja napolnedvala. Preselil se je s hleva, kjer je bilo šest let njegovo ležišče, v vdovino sobo in začel nastopati kot gospodar na domačiji.

Mnogo je zaradi tega trpel domači sin Janez, ki ga je zapostavljala celo lastna mati. Hudo sovražila pa sta se tudi s hlapcem, ki je sina večkrat tako pretepel, da je moral iskati zdravniške pomoči. Letos spomladi je pa hlapec spodil sina še z doma. Janez si je poiskal streho najprej pri sosedu, končno pa se je preselil na domač senik, kjer je bilo njegovo ležišče. Ker mu je hlapec grozil s smrtjo, si je Janez preskrbel lovsko puško. Hlapčevu oblastno postopanje ga je vedno bolj bolelo, in ko so se nad razmerjem med hlapcem in njegovo

materjo jeli zgražati še ljudje, je sklenil z nasilnim Jožetom ob prvi priliki krvavo obračunati.

Nekega večera v maju je prišel hlapec Jože že pozno silno nataknen domov. Delal je prejšnji dan pri sosedu v vinogradu in izvedel marsikaj, kar ga je razdražilo. In prav ta večer je postal usoden za oba. Kaj se je odigralo med Janezom in hlapcem ni pojasnjeno. Janez pravi, da je hlapec navalil nanj in ga začel pretepati. Domači sin se je postavil nasilnežu v bran — počil je strel. Obstreljen je planil hlapec razjaren na Janeza, ki je v tem hipu sprožil še drugič in hlapec je zatulil in se mrtev zgrudil na tla.

Po krvavem dejanju se je Janez Ješovnik umil in preoblekel ter podal k Sv. Trojici v Slovenskih goricah, kjer se je sam javil orožnikom in povedal, kaj je storil.

Obtoženec je pri današnji razpravi svoje dejanje priznal, zagovarjal pa se je s silobranom ter odločno zanikal, da bi bil imel namen ustreliti hlapca Jožeta Velca. Izpovedal je, da je hotel nasilneža le prestrašiti, ko pa je usodnega večera bil v skrbeh za svoje življenje, je poiskal puško in sprožil. Ker so tudi vse zaslišane priče izpovedale zelo olajšilno za obtoženca, je kazenski senat po kratkem posvetovanju izrekel milo sodbo. Obtoženi Janez Ješovnik je bil radi prekoračenega silobrana obsojen na 6 mesecev zapor. Kazen je sprejel.

Razpravo je vodil v. s. s. g. Zemljčič, prisednika pa sta bila okrožna sodnika gg. Kolšek in dr. Čemer. Obtožnico je zastopal državni tožilec g. dr. Zorjan, obtoženca je pa branil odvetnik g. dr. Juvan.

Tragična smrt starega viničarja

V petek 14. t. m. se je 61letni viničar Eker iz Čretnika pri Poljčanah mudil do večera v neki veselji družbi in se je nato že ponoči napotil proti domu. Na stopnicah domače hiše je pa starček, ki je bil sicer še nenavadno čil in krepak, padel tako nesrečno, da si je razbil lobanjo in obležal nezavesten na kraju nesreče vse do jutra, ko ga je našla žena vsega okrvavljenega in poklicala zdravnika. Pomagati mu pa ni več mogel. Eker je izgubil že toliko krvi, da je popoldne umrl. Pokojnik je zapustil vdovo in več že odraslih otrok. Pokopali so ga večeraj na pokopališču v Poljčanah.

Napredovanje. Vojni kurat g. Pavel Zavadlal, ki opravlja duhovniško službo tudi v tukajšnji državni moški kaznilnici, je napredoval v višjo položajno skupino.

† **Mihael Jezovšek.** Včeraj popoldne je preminul v Vinarski ulici upokojeni poštni sluga Mihael Jezovšek. Usoda je tako hotela, da je potrkala smrt na njegova vrata istega dne, ko sta stopila pred 45 leti z zakonsko družico Adelo pred oltar. Po polni službeni dobi je pokojnik stopil v zaslužni pokoj in dočkal lepo starost 72 let. Bil je do smrti čil in krepak, prava slovenska korenina. Pogreb dragega pokojnika, ki ga bo težko pogrešala užaloščena vdova, bo jutri ob 16. uri iz mrtvašnice na pobreškem pokopališču. Naj bo blagemu možu, ki je bil tudi zvest prijatelj in naročnik »Večernika«, lahka zemlja domača, preostanim pa naše iskreno sožalje!

Grobovi. Po dolgi in mučni bolezni je preminul včeraj v Studencih Josip Stauber, zvaničnik državnih železnic v pokoji in hišni posestnik. Pogreb bo jutri ob 16. uri iz hiše žalosti na studenško pokopališče. V tukajšnji porodnišnici splošne bolnišnice pa je postala žrtev materinstva 30letna žena pekovega mojstra Marija Völkerjeva iz Poljčan. Pokopali jo bodo jutri ob četrti na 17. uro na pobreškem pokopališču. Pokojnikoma blag spomin, preostanim naše iskreno sožalje!

Kolesa v veži sodišča bodo varna. Ker je bilo v zadnjem času ukradenih iz veže tukajšnjega okrožnega sodišča več koles, je odredil predsednik okrožnega sodišča g. dr. Žiher nadzorstvo nad shranjenimi kolesi. Seveda morajo kolesarji plačati slugi primerno pristojbino za shranjeno kolo.

Hišni posestniki in najemnine. Do konca tega meseca morajo predložiti hišni posestniki davčnim upravam prijave dohodkov zgradb radi odmere hišnega davka za prihodnje leto. Davčne uprave naglašajo v svojih pozivih, da bo za odmero hišnega davka za prihodnje leto merodajna ona najemnina, ki je dogovorjena v času poziva, iz česar sledi, da poznejše spremembe ne bodo več merodajne. Ker se po vsej državi vodi akcija za znižanje najemnin in ker zahteva to tudi od dneva do dneva težji gospodarski položaj vseh slojev, bo močna organizacija najemnikov gotovo v kratkem času dosegla svoj cilj: znižanje najemnin. Zaradi tega priporoča društvo stanovanjskih najemnikov hišnim posestnikom, naj sami še pred potekom roka za prijave dohodkov znižajo najemnine, da ne bodo imele škode, ko jih bodo razmere prisilile k znižanju najemnin.

Izredni občni zbor društva mariborskega učiteljskega naraščaja. V soboto 15. t. m. je bil izredni občni zbor društva naših učiteljskih, na katerem je bil izvoljen za predsednika kandidat Danilo Viher, lanski predsednik društva učiteljskih. Občnega zbora se je udeležil tudi predsednik mariborske sekcije JUJ g. Kočevar. Govoril je o predvojnih časih, ko je moralo društvo obilo pretrpeti in želel delu učiteljskih in učiteljskičin obilo plodonosnega uspeha.

Tečaj češkega jezika — brezplačen — priredi JČliga v Mariboru. Prijave se sprejemajo danes in jutri ob 7. uri zvečer v Cankarjevi šoli. Vhod z dvorišča.

Sestanek interesentov za lesene hiše. V petek 21. t. m. ob pol 20. uri bo v Narodnem domu sestanek interesentov za gradnjo lesenih hiš. Na sestanku bodo razpravljali o ponudbah in proračunih posameznih tipov hiš o načini kreditiranja ter o tehničnih podrobnostih gradbene akcije.

Dar. Namesto venca na grob premisljene gospe Antonije Gasparinove, žene profesorja g. Gasparina, je daroval profsorski zbor realne gimnazije znesek Din 350 Podpornemu društvu za revne dijake.

Tujski promet. V prvi polovici meseca oktobra je bilo pri tukajšnjem zglavevalnem uradu prijavljenih 806 tujcev. Od teh so bili 203 inozemci, in sicer 59 z Dunaja, 23 iz Gradca in 121 sicer iz drugih inozemskih mest.

Sadni sejem na Ljubljanskem velesejmu bo od 5. do 7. novembra. Sejem, ki ga priredita Kmetijska družba in Ljubljanski velesejem, bo nudil velik izbor prvovrstnega zimskega sadja. Sadje se bo oddajalo pakovano v ameriških zabojih. Opozorjamo občinstvo na to ugodno priliko, da se preskrbi z zdravim sadjem za zimo.

Slovesna otvoritev kmetijske razstave v Kranju bo v soboto 22. oktobra t. l. ob 10. uri v glavni dvorani Narodnega doma. Razstava traja do ponedeljka 24. oktobra. Prireditelj je obsežna in velezanimiva, saj obsega šest posebnih oddelkov. Priporoča se številni obisk ne samo kmetom in šolam, temveč tudi trgovcem.

Kdo želi zaslužiti,

naj prijavi svoj pristop konzorciju že obstoječih rentabilnih podjetij. Najmanjša vloga Din 100.000.— Lahko tudi nezadolžene nepremičnine ali hranilna knjižica. Akontacije na račun za službo se izplačuje mesečno po višini vlog. Kontrola nad poslovanjem osigurana. Višino vloge in naslov javiti oglasnem oddelku »VEČERNIK« pod značko »Amerika za male ljudi«. 3449

Zimski sportniki! Zimskošportni odsek SPD Maribor otvori zimsko sezono 1932/33 s predavanjem, ki bo v četrtek, 20. t. m. s skioptičnimi slikami in temo: »Zimske krasote Radstadtskih planin«; v petek, dne 21. t. m. pa bo praktično predavanje: »Smučka gimnastika«. Obe predavanja bosta v dvorani Zadržne gospodarske banke ob 8. uri zvečer. Predaval bo dipl. smučarski učitelj g. Rittman iz Radstadta-Tauern. Vabimo vse ljubitelje zimskega sporta, da se teh predavanj sigurno udeležijo!

Sokolsko društvo Maribor matica priredi 2. aprila 1933 predvidoma na Trgu svobode javno tombolo in že sedaj prosi narodna društva, da se pri določitvi svojih prireditelj ozirajo na gornji termin. Zdravo!

V objemu kosmatinca. Tam blizu tezenskega vojaškega vežbališča taborijo cigani z medvedom, ki pleše. V nedeljo popoldne se je približal pohlevnemu kosmatincu neki gospod, ki je bil s svojo nevesto nabral v gozdu precej gob, in pogladil medveda po glavi. Kosmatinec je zavohal gobe za prijateljevimi hrbtom in brž stegnil svoje šape ter se oklenil prijaznega gospoda in ga podrl na tla. V kosmatinčevem objemu se gospod ni počutil dobro in je zgrabil medveda za gobec. Medved je začel otepati na vse strani ter položil svojo šapo gospodu na ramo, z drugo pa je potegnil po njegovi desni nogi, da so pod kremplji resknile hlače. Nevesta je v strahu za svojega ženina obupno zakričala in pojavil se je cigan z dolgo prekljo v roki, začel udrihati po medvedu in ga odpodil. Tako se je končal prizor v kosmatinčevem objemu brez nesreče, le nevesta je žalostno ogledovala ženinove raztrgane hlače, ki jih je šivala mlada ciganka.

Dve hudi nezgodi. Na Glaserjevi žagi v Rušah je doletela včeraj popoldne delavca Ivana Založnika huda nezgoda. Založnik je bil zaposlen pri prekladanju desk. Po nesrečnem naključju pa mu je padla z visokega kupa deska na trebuh in mu ga razparala. Založnik je začel močno krvaveti in je omedlel. O nesreči so bili telefonično obveščeni mariborski reševalci, ki so ponesrečenca z avtom prepeljali v bolnišnico. Še hujša nesreča pa je doletela v kamnolomu pri Ribnici na Pohorju 36letnega delavca Ignaca Tomažiča. Pri delu mu je padel na desno nogo težek kamen in mu jo popolnoma zmečkal. Tudi ponesrečenega Tomažiča so mariborski reševalci z avtom prepeljali v bolnišnico.

Arrestacije. V policijske zapore so romali preteklo noč neki Franček B., ki ga je popolnoma omamila vinski duh; neka Jožica, ki se je potikala po beznicah in popivala z moškimi ter Nikola D., ker je sunil svojemu tovarišu pulover. V zapor so vtaknili tudi nekega kolesarja Karl P., ker ni vedel stražniku prav povedati, kje je dobil kolo, na katerem se je vozil.

Zimskošportni odsek SPD ima drugo plesno vajo v sredo 19. t. m., na kateri se prične redni plesni pouk.

Narodno gledališče

Torek, 18. oktobra ob 20. uri: »Dve nevesti«, Red C.

Sreda, 19. oktobra. Zaprt.

Četrtek, 20. oktobra ob 20. uri »Zvedave žene«, Red B. Zadnjič.

Petek, 21. oktobra. Zaprt.

Sobota, 22. oktobra ob 20. uri »Friderika«, Premiera.

Iz gledališča. Poslednja uprizoritev Goldonijeve komedije »Zvedave žene« bo v četrtek 20. t. m. za red B. Ne zamudite poslednje prilike! — Prva glasbena premiera letošnje sezone bo v soboto 20. t. m. Uprizori se Leharjeva divna opereta »Friderika«, ki se obenem izvaja prvič na slovenskem odru. To delo, eno najlepših, kar jih je sploh nastalo v poslednjem času, odlikuje izredna melodika, orkester pa zveni pestro in barvito. Vsebinsko ima za podlago mladostno ljubezen pesnika Goetheja do Friderike Brionove, ločitev od nje in odhod na visoko mesto, na knežji dvor v Weimar. »Friderika« pripravljata kapelnik Herzog in režiser Skrbinšek, plese je nastudiral Harastović, novo scenerijo je naslikal g. Ussar. Nastopijo Udovičeva, Barbičeva, Kraljeva, Dragutinovičeva, Zakrajškova, Starčeva, Sancin, Daneš, Harastović, Furijan, Grom, P. Kovič, Gorinšek, Tovornik, Blaž, Rasberger in Skrbinšek.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesju, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravne »Franc Jožefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže v uporabi »Franc Jožefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Za ženo, za moža in za otroke

»TEMPO« čevlji na obroke

LJUBLJANA CELJE MARIBOR
Gledališka 4 Askerčeva 3 Slovenska 18

Vsak dan ena. V zadnjem času ne mine dan, da ne bi imeli zabeležene na policiji vsaj ene prijave, da je bilo temu ali onemu ukradeno kolo. Čeprav so varnostni organi tukajšnje policije budno na poslu, je vendar nemogoče priti na sled drznim tatovom, ker so kolesarji sami tako malomarni, da puščajo svoja kolesa nezaklenjena na ulicah pred lokali, kjer imajo opravka. Če bi lastniki koles sami malo bolj pazili, bi nedvomno bila preprečena marsikatera tatvina. Tako je bilo tudi včeraj popoldne ukradeno kolo ključavničarju Alojziju Ledineku z nekega dvorišča v Vinarski ulici. Kolo je bilo vredno okrog 1500 Din.

Sladki vrh

Blagoslovitev in otvoritev šolskega odra. V nedeljo 2. oktobra popoldne je bila na tukajšnji obmejni šoli blagoslovitev in otvoritev šolskega odra, katere so se udeležili poleg zelo številnih domačinov tudi gg. Fran Irgolič, šolski nadzornik Ivan Tomažič in Ivan Koropec iz Maribora ter učiteljstvo iz Marije Snežne. Šolski upravitelj g. Jakoppec, ki je s svojim neumornim delom in železno vztrajnostjo dosegel postavitev odra po načrtu g. Robnika, je pozdravil domačine ter še posebej navedene gospe iz Maribora. Potem je izrekel zahvalo vsem, ki so prispevali za oder, osobito Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ki je darovala 3000 Din ter tovarni za lepenco na Sladkem vrhu. Šolski nadzornik g. Tomažič je izročil pozdrave okrajnega glavarja g. dr. Ipavca, ki je bil zadržan ter čestital šolskemu upravitelju v imenu Družbe sv. Cirila in Metoda na izvršenem delu s pozivom na starše, da podpirajo učiteljstvo in šolo. Dr. Irgolič je pozdravil navzoče v imenu Narodne obrane udarjajoč pomen narodnega dela na obmejni šoli. Po izvršenem blagoslovitvenem obredu je župnik g. Vrščič od Marije Snežne razložil namen in pomen odra, osobito za Sladki vrh. Igra »Palček Potep«, katero je z vso vestnostjo nastudiral učiteljica gđ. Racek, je uspela v splošno zadovoljstvo ter je posebnostjo ugajal mali »Potep«. Čestitamo učiteljstvu, osobito še g. upravitelju, na lepi pridobitvi, ki je velevažnega pomena za obmejno šolo ter jih prosimo, da vztrajajo pri svojem težavnem poslu.

Maribor v predzgodovinski dobi

Važna arheološka odkritja zadnjega časa.

Starine, umetnine in druge zgodovinske znamenitosti gotovo precej uplivajo na razvoj tujkega prometa vsakega kraja. Tako je tudi z Mariborom. Doslej smo mislili, da v Mariboru samem ni bila ne v železni, še manj pa v kakšni prejšnji dobi manjša ali večja predzgodovinska naselbina. Toda raziskovanja in najdbe so povedala drugače.

Pred kratkem so namreč na kraju kjer je danes teniško igrišče »ISSK Maribora« slučajno našli kameno sekuro. Po obliki, snovi in izdelavi spada v mlajšo kameno dobo ali neolitik. Seveda se na tem mestu niso začela kakšna sistematska raziskovanja, že radi zgradb v bližnji okolici najdišča ne. Toda tudi ta skromna najdba priča, da v oni davni dobi ko so v naših krajih prebivali le nekateri praživali, da tedaj, na ozemlju današnjega Maribora niso bili samo neprodorni gozdovi, polni nevarne divjačine, močvirja, ampak, da je tukaj bila majhna naselbina, katere prebivalci so se bavili predvsem z lovom in ribolovom, a v majhni meri tudi z živinorejo in poljedelstvom.

Minilo je nekaj mesecev, in kmalu je mariborsko Muzejsko društvo zvedelo, da je neki vrtnar, ki ima svojo vrtarijo v Koroščevi ulici nasproti prej omenjenemu najdišču, našel nekoliko bronastih okraskov in več kosov zgodnje hallstattske keramike. Muzejsko društvo je sklenilo prostor raziskati in je vodstvo raziskovanj dodelilo arheologu g. F. Bašu. Razkopavanja so se pričela v prvi polovici junija in njih uspehi ob koncu so bili precejšnji. Odkritih je bilo okoli 40 planih grobov z žarami, okraski, noži, različnim orodjem in drugimi posodami.

Na podlagi teh najdenih predmetov, so dognali, da spadajo grobovi v zgodnjo hallstattsko dobo (okoli 1500—1000 pr. Kr.) Na tem delu našega mesta je bila torej že v bronasti in hallstattski dobi (zadnja okoli 1000—300 pr. Kr.) večja vas, katere prebivalci so se bavili predvsem z živinorejo in poljedelstvom, a kdaj je propadla, bodo povedala mogoče bodoča raziskovanja, ki se bodo kmalu pričela.

Nekoliko pozneje pa je isti znanstvenik odkril na Pohorju, pod Sv. Bolfenkom predzgodovinsko livarno iz bronaste dobe, kjer je našel večjo množino nakitakakor tudi različnega orodja in orožja. Ta livarna je gotovo prelavala in na novo izdelovala potrebne predmete za prebivalce na Pohorju in v okolici Pohorja.

Čitateljem je morda znano, da so približno pred desetimi leti na Glavnem trgu pri zidanju neke hiše našli več rimskih in bizantinskih novcev. Isto tako so izkopali v Melju mnogo rimskih nagrobnikov. V začetku letošnjega leta pa so pri podiranju stare hiše g. Berga našli delavci na florentinske iz srednjega in na rimske novce iz starega veka. Pri isti priki pa se je našlo tudi več kosov rimskega posodja, t. zv. »terra sigillata«. Te najdbe pričajo, da so že Rimljani imeli na tem kraju našega mesta svoje postojanke, katerih prebivalci naj bi branili prehod tujim plemenom v Slovenske gorice. Zanimive najdbe iz kamene in bronaste dobe so deloma že razstavljene in nam kažejo, na kako visoki stopnji so bili prebivalci današnjega Maribora.

Bojan Grilc.

Sport

BALKANSKA OLIMPIADA.

V nedeljo so se zaključila tekmovanja v lahki atletiki na balkanski olimpiadi. Po končni klasifikaciji so Grki zasedli prvo mesto z 90 točkami; na drugem mestu se je plasirala Jugoslavija s 47; 3. Rumunija s 44; 4. Bolgarija s 15 in 5. Turčija s 14 točkami.

Glavni rezultati so bili: **V soboto: Tek 200 m:** 1. Frangudis (Grčija) 22.1 sek.; 2. Löwenfeld (Rom.); 3. Semik (Turčija). **Tek 400 m zapreke:** 1. Hadzi-georgijev (Grčija) 586 sek.; 2. Miropolus (Grčija); 3. Krause (Rom.) **Troskok:** 1. Papanikan (G.) 13.675 m; 2. Mikič (Jugosl.); 3. Grk. **Tek 5000 m:** 1. Zucalis (G.); 2. Grk; 3. Jugoslovan Krevs. **Met diska, helenski stil:** 1. Gančev (Bolg.) 37.29 m; 2. Karabatis (G.); 3. Kleht (Jugosl.). **Balkanska štafeta:** 1. Grčija 3:29; 2. Rumunija; 3. Jugoslavija. — **V nedeljo: Skok ob palici:** 1. Andreopoulos (G.); 2. Buratovič (J.); 3. Zupančič (J.). **Tek 1500 m:** 1. Georgakopoulos (G.); Jugoslovan Krevs je zasedel peto mesto. **Met kopja:** 1. Papageorgin (G.); 2. Kovačič (J.). **Tek 110 m lese:** 1. Mantikas (G.); 2. Buratovič (J.). **Maratonski tek:** 1. Gal (R.). Jugoslovan Šporni je zasedel četrto mesto. **Skok v daljavo:** 1. Papamihail (R.); 2. Buratovič (J.). **Štafeta 4x100 m:** 1. Grčija; Jugoslavija je zasedla četrto mesto.

Lep uspeh mariborskih lahkooatletov v Celju.

V nedeljo je priredil v Celju tamkajšnji smučarski klub gozdni tek, na katerem so startali tudi trije Mariborčani, člani SSK Maratona. Na 5 km dolgi progi, ki je bila precej razmočena, se je plasiral prvi Štefan Grmovšek (Maraton) v času 15:22; drugi je bil Franc Struel (Maraton) v času 15:38; peti pa Ivan Sekulec (Maraton) v času 16:08, tako da si je SSK Maraton tudi kot moštvo priboril prvo mesto.

Medklubski odbor LNP, službeno. V nedeljo 23. t. m. se odigrajo sledeče tekme: ob 10. na igrišču SK Železničarja: prvenstvena tekma SK Rapid mladina: SK Železničar mladina; ob 10. na igrišču ISSK Maribora: prvenstvena tekma ISSK Maribor mladina: SK Svoboda mladina; ob 13.15 na igrišču ISSK Maribora: prijateljska tekma SK Svoboda komb.: SK Železničar rezervna in ob 14.45 prvenstvena tekma ASK Primorje (Ljubljana): SK Železničar. Službujoči odborniki: na igrišču Železničarja g. Lorber; na igrišču ISSK Maribora dopoldne g. Marusig, popoldne g. Knez. V Čakovcu se odigra ob 15. prva kvalifikacijska tekma SK Rapid: Čakovčeki SK.

Pozivajo se naslednji igralci, da se javijo tajniku MOLNP drevi ob 19. v Aljaževi sobi hotela »Orel« radi zaslivanja: Stanko Bertonec (ISSK Maribor) radi izključitev pri pokalni tekmi ISSK Maribor: SK Železničar; Miro Starc (ISSK

Če vaši svetli lasje vedno bolj temnijo,

potem jih umivajte vedno z novim specialnim sredstvom »Črna glava — Shampon« ekstrablond z dodatkom »Haarglanze« in očali proti peni. »Črna glava« — »extrablond« čisti lase in jim sčasoma vrne naravno svetlo barvo, izpiranje s sredstvom »Haarglanze« pa skrbi za zdravje las in za zlatoleskeči sijaj. Očala proti peni pa omogočijo umivanje glave z odprtimi očmi, kar je gotovo velika udobnost. »Extrablond« dobi povsod, kjer je v zalogi »Črna glava« (svetla in temna). Pazite na zelenobeeli omot!

Maribor) radi izključitev pri tekmi ISSK Maribor: SK Ilirija v Ljubljani in Karl Švarc (Rapid) radi izključitev pri mladinski tekmi ISSK Maribor: SK Rapid. — Tajnik.

Sokolstvo

Lahkoatletske tekme na telovadišču Sokola matice

vseh mariborskih sokolskih društev, ki bodo v nedeljo 23. t. m., obsegajo sledeče panoge: tek na 100 m za člane, članice in moški naraščaj, tek na 60 m za članice, moški in ženski naraščaj, met krogla, kopja in diska za vse oddelke in met kladiva za člane; skok v višino in daljino za vse oddelke; troskok in skok ob palici za člane in moški naraščaj. Pričetek tekem bo točno ob 8. uri. Društva naj javijo svoje tekmovalce, in naj navedejo panogo, v kateri nameravajo tekmovali, najkasneje do četrtega br. Hvalencu v Narodnem domu. — Zdravo.

Sokolsko društvo Studenci obvešča svoje članstvo, da za drevi napovedanega predavanja o »Balkanski vojni« ne bo. Preloženo je na drugi teden.

Kongres plešcev.

Kljub težki današnji krizi se bodo te dni zbrali v državi Konektikuti v Ameriki plešči iz vse Amerike in morebiti tudi iz drugih kontinentov na velikem kongresu. Za ta kongres je veliko zanimanje in so razposlani obširni pozivi, na katerih najdemo imena znanih mož, ki so pripadniki združenja plešcev. Klub plešcev je bil osnovan že leta 1912. In je njegov namen, gojiti med pristaši prijateljsko in bratsko vez vseh moških, ki so si v svesti, da lasje niso potrebni za srečo in za lepoto ljudi. Na kongresu pa nameravajo še bolj poglobiti načela svojega združenja in vzbuditi vsesplošno zanimanje po širnem svetu.

Pet let s črešnjino koščico v nosu.

Neka žena v Ofnu v Nemčiji je tožila že delj časa o hudih bolečinah v glavi in ušesih. Vdano je prenašala neznosne bolečine že dolgih pet let. Ker pa ji je postajalo vedno slabše, se je podala k nekemu specialistu, ki je odkril v nosni duplini bolnice črešnjino koščico. Po uspešni operaciji je žena popolnoma okrevala.

Zalostna trgatav

Pismo iz Haloz.

Spet so se oglasili klopotci in neumorni črički še vedno prepevajo v znak, da se je približal tisti čas, ki ga zlasti mi Haložani tako težko in tako boječe pričakujemo. Kazala se je sicer dobra letina, najboljše vinske kraje, kakor Hum, Turški vrh, Paradiž in Brezovec je pobila toča in tako bomo težko prodali še ostali svoje vino, ker so najbolj privlačne točke suhe. Kaj bo? Zopet se bomo borili za kruh, ker je vse tako drago, da ni mogoče nič kupiti. Sedaj pa, ko praznujemo god patronica trgatve sveta Terezija, hiti vse v vinograde; po hramih pokajo stiskalnice, sodi se polnijo z moštom, ki je edini naš up. Po vinogradih se prepevajo pesmi vinu na čast, ki jih veseli in dobrodušni Haložani tako radi pojo...

Toda majhen je ta up ob misli na bodočnost. Zadnja dva tedna pred trgatvijo sta bila deževna in marsikateri nas kmetov se je z žalostnim obrazom oziral proti nebu, ali se ne bo kmalu razvlekla ta strašna megla, ki dan za dnevom siplje stru

pen dež na grozdne jagode, svest si, da bo pridelek slabši. Kako bomo prodali, ko nihče nič ne plača? Imamo sicer za drugo, ta plača malo, drugi farizeji pa še manj. Kaj je to 10 par za stopinjo? Toda zopet so se dnevi zjasnili in kmetom obrabi, a ne za dolgo. Zmračili so se ob mislih na dolgove, ki jih stiskajo od vseh strani. Živina je poceni, vino pa po nič. Ko je bilo po 5—8 in še več dinarjev, tedaj so bili časi za nas. Sedaj smo pa reveži. Vino pijemo sami, skoraj tudi iz obupa, da vsaj za nekaj časa pozabimo svoje skrbi. Očitajo nam sicer, da smo pijanci. Pridite in pokupite nam vino, pa ne bomo!

Žalostne so res razmere, ki so nastale v izrazito vinorodnih Halozah, kjer malokateri pridelajo toliko živeža, kolikor ga porabi. Haložani smo sicer ljudje, ki ne obupamo, toda spričo teh razmer moramo! Kaj bo z nami, če ne bo rešitve? Klopotci bodo sicer še ropotali, črički še peli, pesmi pa bodo utihle, ker ne bodo vinogradi več naši, ker nam bodo vse požrli dolgovci. Kdaj bo prišla zaželjena rešitev?

J. Arnuš: Stari in mladi v življenju živalstva

Ameriški popotnik in fotograf Martin Johnson pripoveduje v svoji »Knjigi o levih« to-le zanimivo dogodbico: Da bi lažje opazoval leve pri njih kosilu in jih pri tem tudi fotografiral, je njegova žena Oza nalašč v to svrhu ustrelila staro, manj gibljivo cebro, ki jo je nato tako spretno nastavil, da so jo levi prav kmalu ovohali in si jo tudi pri pričli privoščili za večerjo. Prvi, ki je priteklo do ponujene slaščice, je bil najstarejši član levje družine, po človeško bi se reklo menda prežitkar ali dedek ali nekaj sličnega, ni pa bil poglavar levje obitelji. Najbrž se je zanašal na nekdanjo svojo veljavo in se meni nič tebi nič kot prvi poslužil ponujene večerje. Pa ni bilo prav. Za njim je namreč prišel še eden, močan in dostojanstven, očitno voditelj njihove družine. Ko je prispel tudi on do cebre in videl, kako si pripravljata stari brez vsakih ceremonij najlepše kose za sebe, ga je z ogromno šapo s tako silo tresnil preko razkuštrane glave, da se je stari kar prevrnil in odletel tri metre daleč od bogato pogrnjene mize. Šele ko se je mladi do sitega navečerjal, so smele tudi levine do boljših kosov in tudi stari se je, četudi mnogo bolj polagoma, približal ostankom! Očitno govori moč tukaj prvo besedo...

Taki in slični prizori se vsak dan dogajajo v živalstvu, le da jih mi prav zavoljo vsakdanjosti ali prezremo ali pa jim sploh ne privoščimo nobene pozornosti. Škoda!

Kajti nič ni tako zanimivega kakor opazovati živali v njihovem vsakdanjem življenju. Naj navedem tu le en zgled z domačega dvorišča. Po prostornem dvorišču se spreha celata jata grahastih putek in negodnih piščancev, med njimi pa stopa ko paša velik in bujno pisan petelin, ki z vso pazljivostjo in očetovsko skrbjo zasleduje vse, kar se godi okrog njega in tudi nad njim v višavah. Zjutraj se oglasi prvi v natlačeno polnem kurniku in njegov srednje globok in prijetno uglajen glas se razlega daleč daleč čez vas in vrh. Vsi drugi petelini se takoj oglašijo za njim, čakajo in poslušajo na odgovor, povejo, kar je novega pri njih. In tako se kličejo uro za uro do jutranje zore. Noben petelin ni imel tako močnih ostrog, in niti eden se ni mogel ponašati s tako dolgimi in tako svetlimi sabljami v repu. Tak je bil naš petelin, naš stari. Imeli pa smo še enega, mladega, dolgokrakega, nerodnega, a zelo velikega kokca, ki bi naj sčasoma poživil cel kurji zarod na našem dvorišču. Bil je še mladenič, prinešen iz tujega dvorišča, vendar pa je že toliko dorasel, da je kdaisibodi nategnil svoj itak že dovolj dolgi vrat in zdaj tej zdaj oni jarkj šepetal zaljubljene besede na rdeči grebenček. Stari pa je pazil tudi na

take pogovore, to se pravi na nje je bil najbolj ljubosumen, in komaj je mladi kokec iztegnil svoj še borno obrasli vrat, že ga je držal stari za kukmo in kokec je moral teči, kar so ga le nesle neokretne noge. Stari pa se je potem postavil med kokoši, kakor da bi hotel reči: »Jaz ti bom že pokazal, ti smrkovec. Glej gaglej, ta bi tudi že rad nekaj razlagal. Ne boš, Jaka, za to sem jaz pri hiši.

Med takim preganjanjem je mineval čas. Naš kokec se je razvil v prav čednega kurjega mladonke, njegovo sirovo in polomljeno kikirikanje se je prelilo v lep polnodoneč petelinji bas, tudi kos sablje je že nosil v repu in kratke ostroge so se svetile na njegovih čevljih: z eno be sedo, kokec je bil res zal kurji fantek, za katerim se je obračalo skrito in očito vse, kar je brskalo po gnoju in dvorišču. Pa kaj se hoče! Oblast je oblast, in to je imel stari v krempljih. Le malokdaj se je posrečilo kokcu, da je zvalil kako naivno jarko na mastne kobilice na bujno cvetoči travnik za hišo. Stare kokoši so bile bolj previdne; najbrž so se bale starega nasilnika, ki je vse preveč pazil nanje in so raje šle nevarnosti s pota. Mladič pa se ga je tudi ogibal in v velikem loku begal okrog njega in skrbno zastražene družine. Bojazljivost mu je že prišla v kosti, ni si upal blizu, in vendar je bil njegov namen nekaj drugega, ko biti plašen in bolazljiv med perutnino. Kaj storiti? Pri-

šlo mi je na misel: Kaj pa, če bi starega za nekaj dni odstranil, in kokca samega pustil med kokoši? Starega! Starega sem spravljal za dva dni na varno, kokcu pa izročim vladne vaveti, tako da se je sam in brez strahu pred stari kretal po dvorišču. In čudo! Samo dva dni je bil kokec gospodar in bilo je dovolj. Nič več ni bil plašen, nič bojzljiv; nasprotno. Ko sem mu tretji dan prinesel starega pokazat, kaj mislite, kaj se je zgodilo? Kokec ga je že od daleč zapazil in mu z znaki najhujšega sovraštva dirjal nasproti; še toliko časa mu ni privoščil, da bi si svoje neurejeno perje popravil. Kar v naročje mi je skočil za presenečenim stari in ga z uprav tako neusmiljenostjo in objestno jezo mrcvaril in kljuval, kakor je komaj še pred dvema dnevoma zdeloval stari njega. Diktatura je bila zlomljena, tiran ni več imel moči in se ni smel nikjer več pokazati. Kaj mu je še ostalo od prejšnjih krasnih časov, kaj mu je bilo to brezpravno življenje? Najbolje bi še bilo umreti: samomor bi še bil najlepši, samo da ni vedel, kako ga naj izvrši. Ob tej bridkosti mu je pa prišla usmiljena človeška roka z izdatno pomočjo nasproti. V soboto popoldne se je slišalo krepko plahutanje perutni v kuhinji, potem je bilo vse tiho... V nedeljo pa je šel nekaj tako mogočni pevec in dika pot vseh razprestoljenih petelinov. Malo žilav je res bil, sicer pa še čisto dober.

Pierre Loti

Lotijeva ženitev

Roman

27

Ustavila sva se pri njima v neki prekrasni dolinici pod tehtečim vejevjem cvetočih limonov.

Pograbila sta dve suhi veji in kmalu sta imela ogenj; nanj smo naložili večje veje in dračje in pekli pod travo nabrano sadje. Tako sva prišla do dobre večerje, ki sta jo tuja človeka z veseljem delila z nama, kakor je na Tahitiju pač stara gostoljubna navada...

Rarahu se je dojmil ta izlet kakor potovanje v neznane daljne kraje.

Njen otroški um je dobil množico novih pojmov — o ogromni veličini svetov, o nastanku človeških plemen in o tajin- stvenosti njihovih usod...

XXIII.

... Rarahu in njena prijateljica Teurahu sta bili v Papetu dve odlični osebnosti, ki so ju posnemale vse druge mlade žene, zlasti glede blaga za obleke, vencev in pričesk.

Hodili sta navadno bos, in njuno razkošje, katero so tvorili skoraj samo veneci iz naravnega cvetja, je bilo zelo skromno. Toda z ljubkostjo in mladostjo svojih obrazov, z dovršeno in antično lepoto svojih teles sta izgledali opojno razkošno in bili sta zares lepi.

Često sta se vozili po morju v čolnu, ki sta ga sami vodili in posebno zabavno se jima je zdelo veslati okoli v luki zadržanega »Rendirja«.

Kadar sta uporabljali čadro, je njun čoln zajel prehodni veter in ga zagnal z veliko brzino preko valovja. Tedaj sta stoje, svetlih oči in razpletelih las brzeli po vodi kakor prikazni. S spretnimi gibi teles sta znali ohraniti ravnotežje ozkega čolna, ki ju je nosil tako naglo kakor dve krilatki ptici in puščal za seboj progo bele pene...

XXIV.

»Prelestna dežela Tahiti, kraljica polinezijska, evropski otok sredi divjega oceana, biser in diamant pete celine.«
(Dumont d'Urville.)

To je bilo pri kraljici Pomari meseca novembra leta 1872.

Prebivalci dvora, ki hodijo najčesče bos in leže na zeleni travi ali pa na pandanusovih asurahi, so bili tisti večer svečano opravljeni.

Jaz sem sedel pri klavirju in pred menoj je stala odprta partitura »Afričanke«. Klavir, ki so ga bili dobili tisto jutro, je bil novost za tahitski dvor; bil je dragocen instrument s prijetnimi globokimi glasovi, kakor so zvoki orgel ali oddaljenih zvonov, pa tudi Mayerbeerova glasba se ni do takrat nikoli slišala v Pomarinih sobanah.

Poleg mene je stal tovariš Randel, ki je pozneje pustil mornariško službo in stopil kot tenorist v zbor nekega ameriškega gledališča, kjer so ga nekaj časa slavili pod imenom Randeli, dokler se ni vdal pijači in umrl v skrajni bedi.

Njegov glas in talent sta bila tedaj na višku. Nikoli in nikjer nisem slišal prijetnejšega in zvočnejšega glasu. Midva sva očarala mnoga tahitska vsesa, saj ljubijo na tem otoku glasbo vsi prebivalci, celo najbolj divji in necivilizirani.

Koncem salona, pod svojo veliko sliko, katero je bil pred trinajstimi leti naslikal lepo in poetično neki nadarjen umetnik, je sedela na pozlačenem in z rdečo svilo okrašenem prestolu stara kraljica Pomare. V naročju je držala svojo bolešno vnukinjo, malo Pomaro V., ki me je nepremično gledala s svojimi velikimi, po mrzlici razširjenimi očmi.

S svojim obilnim telesom je zavzemala vso prostornino obežnega prestola. Oblečena je bila v rdečo svilnato tuniko, na golih nogah je pa imela satenaste čevlje.

Poleg prestola je stala mizica polna pandanusovih cigaret.

Na drugi strani je stal tolmač v fraku; dasi je Pomare govorila francosko kakor rojena Parižanka, ni uradno ali pri javnih prireditvah nikoli spregovorila niti ene same francoske besede.

Okoli prestola so sedeli admiral, guverner in konzuli.

Na njenem starem, nagubanem, ostrem in mrkem obrazu je še vedno žarela posebna veličina kraljevskega veličanstva, še bolj pa brezmejnina otožnost; žalost zaradi neizbežne zavesti, da ji smrt kos otroke drugega za drugim, zastrupljene po zahrbtni in neozdravljivi bolezni; žalost zaradi globokega spoznanja, da ji propada v največjem neredu kraljevina, ki jo je narušila civilizacija, in se njena prelestna dežela spreminja vedno bolj v leglo prostitucije.

Odprta okna so gledala na vrt; skozi nje so se videle z venci okrašene glave, ki so se približale, da bi slišale moje igranje in Randelovo petje. Bile so same dvorjanke; Faimana z vencem na glavi, podobna najadi; Tehamana, okrašena s fatulo; Teria, Raurea, Tapu, Erere, Tairea — Teurahu in Rarahu.

Del salona, ki je stal pred menoj, je bil na stečaj odprt; zid je zamenjavala kolonada iz domačega lesa, da se je tja skozi videla pokrajina z zvezdnato nočjo.

Na podnožju teh stebrov se je pred mračnim ozadjem odražala klop, na katero so bile posedle vse pripadnice dvora, kneginje in poglavarke. Štirje pozlačeni svečniki v Pompadourinem stilu, ki so se gotovo sami čudili, kako so prišli tja, so jih žarko osvetljevali, tako da so se njihove lepe in elegantne toalete ne navadno bleščale. Njihove noge, po naravi majhne, so bile tedaj obute v posebno lepe satenaste čevlje.

Konjice

Zopet napad na Sokolstvo! Sokolska četa Konjiška vas ima pri Kolaričevi hiši v Konjiški vasi letno telovadišče, na katerem stoji drog. Postranska stebra tega droga sta bila do 1.80 m zakopana v zemljo in zabita s kamni. V noči od 9. na 10. oktobra t. l. pa so neznan storilci (najbrže z dinamičnimi patronami) razstrelili drog, tako da se je en steber preklal in prelomil, drugi pa se držal pokonci le še na skrajnem robu. Storilci so pustili tam list papirja, na katerem so napisane besede: »V tem duhu bomo delali naprej!« Nekaj dni po tem dogodku pa je bil na istem mestu obešen lepak z isto pisavo in na isti način pobarvan z besedami: »Dr. Mejak Ervin, tvoji dnevi so šteti!« S takimi in slinčnimi dejanji skušajo nasprotniki sokolstva ovirati sokolsko delo za narod in državo. Želeti bi bilo že vendar enkrat da pridejo ti temni elementi, ki imajo na vesti že toliko kaznivih dejanj, ki so se dogodila v zadnjem času v našem okraju, v roke pravice!

Eksplozija Šumerjeve smodnišnice. V nedeljo 9. t. m. zvečer je prebivalce Konjic in okolice prestrašila okrog 22. ure

detonacija. Eksploziral je smodnik v skla dišču tukajšnjega trgovca g. Martina Šumerja. To skladišče je bilo v vasi Blato in je bilo znotraj betonirano, na zunaj pa obdano z leseno barako. Kaj je bilo vzrok eksploziji, je še neznano. Nekateri domnevajo, da gre za tatvino smodnika, pri čemer so storilci večji del smodnika odnesli, nekaj ga pa s prižigalno vrvico zažgali, hoteč s tem zabrisati sledove. Drugi zopet menijo, da se hoče s takimi in slinčnimi dejanji vznemirjati prebivalstvo. Orožništvo še preiskuje zadevo.

Trgatev se je že povsod pričela; kmence so povečini že obrali, tržani pa še trgajo. Kvaliteta vina bo še boljša ko lanske, kvantiteta je pa v nekaterih okoliših manjša, v nekaterih večja. Streljanja topičev ni slišati, tudi ne veselega vriskanja, kar je znak krize.

Ljubezen slavonskega strojevodje.

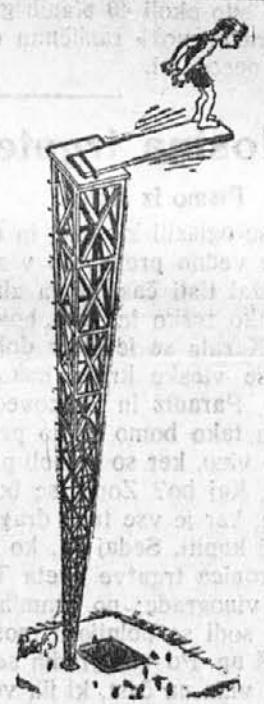
Čeden možiček je Milan Karlek, strojevodja na mali industrijski železnici v Našicah. Brhki Katici, ženi svojega znanca je bil v zadnjem času popolnoma zmešal glavo. Pred dnevi je bil krenil s svojim strojem iz Našic v Ivankovo, a njegovi ženi Jelki so jeli pripovedovati sosedje, več ali manj iz gole zavisti,

da se je z njim odpeljala tudi Katica. Jelka je verjela jezičnim sosedam, zajahalha možovo kolo in zdirljala za vlakom v takem tempu, ko da bi hotela postaviti svetovni rekord. Na robu temnega gozda je strojevodja Karlek ustavil vlak. V tem trenutku pa je že pridrvela na kolesu njegova boljša polovica Jelka, in ko je na stroju res zagledala Katico, je zavpila nad njo: »Beštija prekleta, čemu laziš za mojim možem?« Žena Jelka in Katica sta si nato skočili v lase in se jeli neusmiljeno pretepati. Ko je besna Jelka zasadila ostre nohte v nežno Katičino lice, je pa priskočil na pomoč strojevodja Karlek, ki je le s težavo napravil mir. Naložil je obe na stroj in prepeljal domov. Doma je svoji Jelki zvesto obljubil, da ne bo nikdar več pogledal Katicе.

Rubež na ulici.

Tudi na Čehoslovaškem imajo davčne oblasti precej sitnosti in neprilik s svojimi davkoplačevalci. V zadnjem času so storile radikalne korake proti neposlušnim davkoplačevalcem, katere rubijo eksekutorji takoj po prvem opominu kar na ulici. Često se pripeti da dva človeka na najprometnejšem kraju planeta na koga in mu pregledata vse žepe. To se

je pripetilo nedavno tudi v Ušhorodu senatorju dr. Korlatu, kateremu so eksekutorji zaplenili na ulici zlato uro.

Pred prvim skokom v vodo

Sprejemem dva gospoda na hrano in stanovanje. Pobreška ul. 9. 3453

Na prodaj! Preproga 2x3 m s predposteljnikom, dvojno posteljno pregrinjalo, namizni prt iz rdečega pliša, lestenec, zavesa (Stor) mizo s tremi stolicami, klopca za vodo, dve kuhinjski polici, čeber za perilo, »Singer« šivalni stroj (Langschiff); vse v najboljšem stanju. Vprašati Ruška cesta 29. 3452

Grozdje »Izabela« se prodaja v Studencih, Slomškova ulica 17, kg Din 2.—. 3418

Dobro mleko do 15 litrov dnevno oddam. Če se vzame skupaj stane liter Din 2.25, posamezno pa Din 2.50, dostava na dom. Mirko Kolarič, Vuk. dol. Jarenina. 3456

Sobo s štedilnikom oddam takoj. Pobrežje, Zrkovska cesta 38. 3455

Ženi in neveste, poročno nagrado spalnico in kuhinjo si priborite z enoletnim članstvom. Vpišite se v društvo pri F. Korošču, mizarstvo, Frankopanova ul. 15. 3454

Prikojevalca za čevlje, prvovrstnega strokovnjaka z nekaj kapitala iščemo za veliko, znano podjetje. Ponudbe na upravo pod značko »Prikojevalec 20.000«. 3450

Učit. abiturientinja daje instrukcije v vseh predmetih (razen klas. jezikov in francoščine) srednjih in osnovnih šol. Predvsem matematika, nemščina. Cenj. ponudbe na upravo »Večernika« pod »Volja«. 3419

Podstrešno stanovanje (soba in kuhinjo, drvarnico v podstrešnem oddelku, električna) oddam dvema osebam. Mesečno Din 200.—. Studenci, Cankarjeva ul. 7. 3435

Potrti od žalosti naznanjamo vsem tužno vest, da je naš nepozabni ljubljani sin

Edo Puppis

dijak III. letnika drž. trg. akademije

po dolgi bolezni v starosti 23 let včeraj, dne 17. tm. Bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega bo v sredo, 19. tm. ob pol 16. uri na mestnem pokopališču na Pobrežju.

KOMEN-MARIBOR, dne 18. oktobra 1932.

Zaljujoči ostali

AUTO-PNEUMATIKA

SVETOVNE ZNAMKE

PIRELLI

V ZALOGI V VELETRGOVINI

M. OSET, MARIBOR

GLAVNI TRG